

Iroun Beretitenti Thomas S. Monson

E a Uti!

Te ruanimate ae akea kaaina ni moaningabongin te Itita arei bon te kaeka nakon ana titiraki Iobi, “Ngkana tao e mate te aomata, ao e na manga maiu ke e aki?”

Aio te maungatabu ae kamimi arona. N tei ibukiia ake a ibuobuoki ntetai aei n te taetae ke n te katangitang, ngkai te Beretitenti n te Ekaretia, I a tia n rineia bwa nna ti taekina nakomi n te tai aei tii uoua taeka, ae kinaaki bwa taeka aika uoua a rangin ni kakaawaki n te taetae ni Imatang. Nakon Titita Cheryl Lant ao ana kauntira, te kuaea, taan katangitang, taan taetae, taeka akanne bon “Kam Rabwa.”

N ririki aika bwakanako, i London, England, I kawara te tabo ni korobanna ae kinaaki ae Tate. Mwakuri ni korobanna iroun Gainsborough, Rembrandt, Constable ao tabeman riki taan korobanna aika kinaaki a kaa-taki ni ruu aika mwaiti. I kamoamoai tamaroaia ao I noora te rabakau are e kainnanoaki ibukin karaoan korobanna aika rianako aroia. Ni katukaki ni kawakinaki ni koonan te kateniua ni borauatao, e ngae n anne, bon te korobanna ae e aki ti katika matau ma e

rootaki naba nanou. Te tia korobanna, Frank Bramley, e korea tamnein te auti ae mangori ae uarereke ae kaitara ma taari ae karekare angina. Uoman aine, tinan ao buun te tia aka-wa ae tuai n oki, a taratara ao a tatanninga okina ni karokoa te tairiki. Ngkai e a nako te tairiki, ao a ataia ae e tia ni bua i taari ao e na aki kona n oki. Ni katorobubua irarikin tinan buuna, e kawenea atuuna i aon rangan te aine ae a kara, te buu te aine ae e ataei are e tang ma te namakin ni bwaran-nano. Te taura te nenea are e kabonganganaki are e mena iaon oon te winto e kaota aron maanin te tai are a tia n tataninga iai n akean te tokanikai.

I namakina uruakin nanon te aine ae kairake aei; I namakina rawawatana. Taeka aika a koreaki iaon ururing aika aki kona ni mwaniuokinaki are e anga te tia korobanna ibukin ana mwakuri e kabwarabwara te karaki ae kananokaawaki. E koreaki: Te Kaarangaina ae Kabwaranano.

O, e kakaantaninga te karaunano te aine ae kairake aei, ma kakoauana, n ana karaki Robert Louis Stevenson ae “Requiem”(Tangi ni mate):

*E okira mweengana te kaimoa, e
okira mweengana mai taari,
Ao te tia tiri man, e okira
mweengana man te tabuki.¹*

Mai buakon bwaai aika kakoauaa-ki n te maiu ae mamate aei, akea ae kakoaua aron tokina. Te mate e roko nakoira ni kabane; bon aei “rikiara ae taabangaki. E kona n anaa konana inanon te maiu n ataei ke ni kairake; [e kona ni kawariko] n te nuuka n ririki; ke a na kakao e kona ni kawa-eremweaki ni karokoa ae ko a kara ke koa iaia . . . iram; e kona n riki imwiin te kabuanibwai ke te aoraki . . . ke . . . rinanon bwaai aika bon ri-riki; ma e na bon roko.”² E bon tei ibukin kammarakin buan raom ao, ai moara rariki irouia kairake, buan miira aika aki koro nanoia, kouru ai-ka aki koro bukiia ao buan baike ti kantaningai.

Antai te aomata, ae aitara ma buan ae tangiraki irouna ke, ni koauana, e ataia ae e na boni mate, ae e aki ia-ngoia raoi bwa tera are e riki imwiin te mate are e kaokoroa are nooraki man are e aki kona n nooraki?

Bubua ririki n nako, te mwaane ae Iobi—ae maan ni kakabwaiakai ma bwaai nako aika bwaain n titu-raoi, e a ti kunea bwa e a korakora karawawatakina ni bwaai nako aika kona ni riki nakon te aomata—e te-kateka ma raona ao e taekini titiraki aika akea taia, ma ririkiia, “Ngkana e mate te aomata, e na manga maiu?”³

Iobi e taekina are a iangoia ni kabane mwaane ma aine aika maiu.

Ni ingabongin te Itita ae mimiting aei I tangiria ni rinanon ana titiraki Iobi—"Ngkana e mate te aomata, e na manga maiu?"—ao ni katauraoa te kaeka are reke tiaki ti man iangoana raoi ma man ana taeka naba te Atua aika kaotaki. N na moanna man bwaai aika a kakaawaki.

Ngkana iai babaaire n te aonaaba aei are ti maeka iai, e na riai ni iai te Tia Karibwai. Antai ae kona n noori kamiiimin te aonaaba ma karawa ao e aki kakoaua bwa iai te babaaire ibukiia aomata ni kabane? Antai ae kona n aki kakoaua bwa iai te Tia Karikibwai?

N ana booki Karikan Bwaai ti reiakinna bwa te Tia Karikibwai ae Kakannato e karika karawa ao aon-teba. "Ao e tuai n riki ni bwai te aonaaba, ao akea kanoana; ao mena te ro i aoni marawa."

"E na ota," e taku te Tia Karikibwai ae Kakannato, "ao e a ota naba." E karika annang. E kaokoroa te aba man te ran ao e taku, "Ke e karika te uteute te aonaaba. . . . te kai ae na kanaki uaana ae na kariki ua aika bon uaana, ae iai koraana inanona."

E kariki oota aika uoua—taai ao namwakaina. A riki itoi man Ana babaaire. E tua ibukin maan aika maiu inanon te ran ao mannikiba bwa a na kiba i etan te aonaaba. Ao e bon riki. E karikia maan aika manana, ao maan aika moanti, ao maan aika kawakawa. E a kaan bobonga te babaaire.

Ni kabaneana, E karika te aomata ba katotongana—mwane ao aine—n tautae kani manin aonaaba ni kabaneia.⁴

Tii aomata ae a karekea te wawanana—kaburoro, te iango ao te tamnei. Tii aomata, ma aroarao aikai, iai konabwaia ibukin te onimaki ao te kantaninga, ibukin a na kairi te tamnei ao te kouru.

Antai ae e kona ni uneaki n anai nano bwa aomata—te kabanea n rietata ni mwakuri iroun te Tia Karikibwai ae Ataaki, ae mwaaka ia-on bwai ni kabane aika a maiu, ma te iango ao te korakora n nano, ma te rabwata ao te tamnei, ma te wawanana ao te rabwata mai karawa, a na roko n tokina ngkana te tamnei e kiitana te maiu n rabwata?

N ataakin nanon te mate, ti riai ni kaitau ibukin te maiu. Te koaua ae e aki tau e riai ni kanakoaki nakon te oota ae korakora are e roko rinanon te kaotioti, are ti ataia mai iai bwa ti maiu imwaain bungiakira nakon te maiu ae mamate. N arora ni maiu imwaain te maiu are e mamate, ti bon aki nanououa ibuakoia natin te Atua mwaane ao aine ake a bane n takarua ni kimwareirei ibukin rokora ni karekea te maiu n rabata ae kakaewenako ao ni kakaawaki.⁵ Ti ataia bwa bukin rokora bon karekean rabwataro, n tokanikai iaon taian kataaki, ao ni kakoaua bwa ti kona ni kaawakin ana tua te Atua. Tamara e ataia bwa ibukin arora n te maiu ae mamate, ti na kari-riki, ao ni kona ni bure, ti naki kona ni kororaoi. Bwa n te aro are e aonga n reke ara tai n tokanikai, E katauraoa te Tia Kamaiu, are e na korakai ao ni mate ibukira. E aki tii kaboiria ibukin ara bure, ma bon iteran ana mwakuri ni kamaiu E na bon tokanikai naba ia-on te mate n rabwata are ti kabaeaki iai ibukin Bwakan Atam.

N te aro aei, e raka iaon 2,000 te ngaa te ririki n nako, Kristo, ara Tia

Kamaiu e bungiaki nakon te maiu ae mamate ni neia maan i Betereem. Te Meetia are e a kaman tataekinaki ngkoe a roko.

E bon rangi ni uarereke korean rongorongan ataein Iesu. I tangira te rongorongo mairoun Ruka: "Ao e riki rake Iesu n rabakau ma n ikawai, man akoaki iroun te Atua ma aomata."⁶ Ao man ana boki Mwakuri, iai te koroboki ae uarereke ni kaineti ma te Tia Kamaiu are korakora nanona: E nakonako ni karaoa ae raoiroi.⁷

E bwabetitoaki iroun Ioane n te Karanga are Ioretan. E weteia ana Abotoro ake Tengaun ma Uoman. E kakabwaiaia aoraki. E kateirakeia mwauku bwa a na nakonako, matakibwa a na noraba, bonotaninga bwa a na ongo. E kamaiua naba maate. E reirei, E kakoaua ao E katauraoa te banna ni katoto ae kororaoi ibukira bwa tina iria.

Ao ngkanne ana mwakuri te Tia Kamaiu iaon te aba e roko n tokina. Te kabanea ni katairiki ma ana Abotoro e karaoaki n te ruu are i eta. Ae tataninga imwaaina Ketetemwane ao te kaibangaki n te tabo are aranaki bwa Te tabanou.

Akea te rabwata ae e kona ni karekeia bwaninin te babaaire ae kakaawaki n ai aron are karaoia Kristo ibukira i Keketemwane. Ngaia, I bon irouna, imwiina ao e kabwarabwaraa te bwai are e rinanona, e kaoti bwa korakaina are e reke nakoina, ao nakan naba te Atua, bon te kabanea ni korakora, n ruru ibukin marakina, ao e waanako raraana ni katoai bwangabwangan rabatana, ao ni karawataaki n rabwatana ao tamneina.⁸

Imwiin te korakai i Keketemwane, ngkai e a nako korakorana, E taumatoaki ni baai aika a matoa man

uotaki nako matan Annati, Kaiaba, Birato ao Erote. E bukinaki ao e kamaraiaki. Te kataere ae korakora e a karawawata marakin rabwatana. E waanako raraana mai ubuna ngke e katokaaki ana bau te akannta ae teketeke iaon atuuna, ae ribunako nakon aon ana aari. Ao imwiina riki E a manga uotaki nakon Birato, are e anga nakoia taan iowawa ake a takarua n un: "Tauria n te kaibangaki, tauria n te kaibangaki."⁹

E kataereaki ma te kai ni kataere ae mwaiti kaona ae biraki nakon mwakoro ni biti aika kakang ma tennaan rii. Teirakena man kataereana ae rangin korakora, ma nakonakona ae tabeibeti E uota oin ana kaibangaki ni karokoa e aki kona riki are iaona are e a riki bwa teuana rawaawatana are e uouotia.

N tokina, iaon te maunga n te tabo ae aranaki bwa Te tabanou, taan iririia aike akea aia konabwai ngke a noora, Rabwatana ae ikoaki ae boobiitiaki iaon te kaibangaki. N akean nanoangaeakina ao E kaenaenaki mani kamaraiaki ao e bwainikirinaki n aron te aomata ae akea boongana. Ao e takarua, "Tamau, ko na kabwarai aia bure, bwa a aki ata ae a karaoia."¹⁰

E a toki aua ni kammarakaki ao ni karawaawataki ngkai E tabe ni kerikaki korakoran rabwatana. Man riana aika a bwatakataka e otinako te taea "Tamau, I kaki tamneiu i nanoni baim: ao ngke E a tia n atonga aei, ao E mate."¹¹

Ni kamoamoakina ao karaunano ni kananoangan matena e kainao-mataa man te rawawata n te maiu ae mamate, E oki nakon mweengan Tamana.

N te kabanea n tai, te Mwaatita e kona ni manga oki. Ma e bon aki. E

riaan bwaai ni kabane, bwa E aonga ni kamaiu bwaai ni kabane. Rabwatana are e mate e waekoa n uotaki ma te karaurau ni kawakinaki raoi n te ru-animate ae tangoaki.

Akea te taeka ni Kiritian ae nano riki irou nakon taeka ake a taekinaki iroun te anera nakon Maria Matarena ao Maria are temanna ngke a tang, ni moan bongin te wiiki, a roko n te ru-animate ni kakaea rabwatan aia Uea. E taetae te anera:

"Kam aera ngkai kam ukoukora Teuare maiu i buakoia mate?"¹²

"E aki mena ikai, ma e a uti."¹² Ara Tia Kamaiu e a manga maiu. Te kabanea ni mimitong, karaunano ao ni kakoaua ni bwaai aika a riki n rongorongan te aomata are e a tia n riki—te tokanikai iaon te mate. Te maraki ao te kammarakaki i Keketemwane ao n te tabo are aranaki bwa Te tabanou a tia ni kaitiakaki. Te kamaiu ibukia aomata nako e a tia ni kamanoaki. Bwakan Atam e a tia ni kabouuaki.

Te ruanimate ae akea kaina ni moan ingabongin te Itita e kaeka ana titiraki Iobi. "Ngkana e mate te aomata, e na manga maiu?" Nakoia ni kabane ake a kona n ongo bwanaau I taekinna, Ngkana e mate te aomata e na bon manga maiu. Ti ataia, bwa iai te ota are e kaoka te koaua.

"Ba ngkae e mate te aba iroun te aomata, ao a na manga uti naba mate iroun te aomata.

"Ngkai e mate Atam, ao iroun Kristo ti a manga bane ni maiu."¹³

I a tia ni wareka—ao I kakoauai— aia koaua te koraki ake a rinanon te maraki n taurakin Iesu iaon te kaibangaki ao te kimwareirei ni mangautina. I a tia ni warekia—ao

ni kakoaua—aia koaua te koraki ake n te Aonaaba ae Boou ake a kawaraki iroun te Uea ae titebo are e a tia n uti.

I kakoaua ana koaua temanna, ni koron bongin bwaai, are e taetae ma te Tama ao te Nati n te buakonikai are e atongaki ngkai bwa e Tabu ao are e a tia n anga maiuna, n tiringaki ibukin ana koaua:

"E kabwarabwaraa bwa imwiin taian kakoaua are e a tia n anganaki, e anga ana koaua, ni kabaneana: are ti anga ibukina: Bwa E maiu te Tia Kamaiu!"

"Bwa ti noria, bwa e tekateka iangaatain bain te Atua, ao e ti ongo te bwanaa ni kaotia bwa boni Ngaia e taekin taekana bwa Ana Riki Temanna te Tama."¹⁴

Rotongitongin te mate e kona n tainako ni kamaunaaki n ootan te koaua are e kaokaki. "Ngai te mangauti, ao te maiu,"¹⁵ e taetae te Mwaatita. "Te raoi ae I katikua ma ngkoe, I anga au raoi nakoim."¹⁶

Inanon ririki aika a mwaiti I ongo ao ni wareki koaua aika a mwaiti kuri-kuri, ake a tibwauaki nakoio irouwia tabeman ake a kakoaua manga utina ao ake a tia ni karekea, n taian aua ake a kainnanoa, te rau ao te kabebeteaki are e berita iai te Tia Kamaiu.

N na tibwaua ma ngkami tii teuana mani mwakoron te rongorongo. Inanon uoua te wiiki n nako, I kare-keia te reta ae ringa te nano mairoun te tama ae itiman natina are e korboki ibukia ana utu ao, n oina raoi, natina ae Jason are e rang ni mamaara ngke e koro tebwi ma teuana ana ririki ni maiu. Inanon tabeua te ririki, e okioki aorakin Jason n taaia aika mwaiti. Te tama aei e taekina aron korakoran nanon Jason ao anuana ni kurei irarokin kangaanga n aorakina, n

aki ongei taian kakaitara ni kaineti na-kon marurungin rabatana, e karekea te mwaaka ni Ibonga ae te Aaron Jason ngke 12 ana ririki “n tainako e aki toki ni karaoa tabena ma ana kabanea ni kona, e ngae ngkana e rootaki n te aoraki ke ngkana e aki.” E karekea ana Eagle Scout Award (meteria n Tikauti ae te Ikare) ngke 14 ana ririki ni maiu.

N tain te kabuehue ae nako, n aki maan imwiin koron ana 15 n ririki Jason, e a manga karinaki naba n te onaoraki. Inanon teuana ana tai ni kakawari n nora Jason, e kunea tama-na ma matana aika a makii. N aki ataia bwa Jason e matu ke e taratara, e waaki n taetae nakoina ni bwanana ae bebete. “Jason,” e taku, “I ataia bwa ko a tia n rinanon te kanganga ae korakora ni maium ae uarereke ao e a rangin kanganga marurungim ngkai. E ngae ngke iai te buaka ae korakora ae mena imwaaaim, I aki tangiria bwa e na bua am onimaki iroun Iesu Kristo.” E taku bwa e kubanako ngke e kaurea matana Jason n te tai ae waetata ao ni kaeka “E aki kona” n te bwanaa ae e itiaki man matoatoa. E kamatuui matana Jason ao akea riki te bae taekinna.

E koreia tamana, “N te mwakoro n taeka ae bebete, e taekina Jason ana koaua ae matoatoa, man itiaki ibukin Iesu Kristo ae I tuai n ongo mai mwaina. . . . Man ana mwakoro n taeka ae E aki kona! e mwakoro inanou n te tai anne, e onrake nanou n te kukurei bwa e a tia ni kakabwaiaai Tamau are I Karawa n riki bwa taman te atae-inimwaane ae tamaroa ao n rine. . . . [Aio] te kabanea n tai are I ongo irou-na taekinana ana koaua ibukin Kristo.”

E ngae ngke ana utu a kantani-ngaia bwa aio ana tai ni bwain aoraki, e mate Jason imwaain koron uoua te wiiki imwiina. Tarina are e ikawai ao mwaanena a nako ni karaoa aia mwakuri ni mitinare n te tai anne. Tarina are temanna, Kyle, e a ti-bwa karekea te wewete ibukin te nako ni mitinare. Ni koauana raoi, te wewete e roko imwaaina nakon are e kantatingaia, ao n Aokati 5, teuana te wiiki imwaain maten Jason, a bane ni bootaki aia utu inanon ana ruu n te onaoraki n te aro bwa e aonga ni kona ni kaukaki ikekei ana reta Jason ibukin weteana n nako ni mitinare ao n tibwauaaki ma kaain te utu.

N ana reta nakoiu, te tama aei e karina tamnein Jason n ana kainiwene n te onaoraki, ma tarina ae ikawai ae Kyle e tei irarikin ana kainiwene, n taua ana reta ni mitinare. Te korboki aei e koreaki iaan te tamnei. “A weteaki bwa a na beku ibukin aia mitinare ni kabane—ni iteran te rabauna n atabwai ake uoua.”

Tarin ao mwaanen Jason aika mitinare a kanakoi, reeta ni karaunano aika tamaroa nakon mweengaia bwa a na tibwauaaki n taunimaten Jason. Mwaanena, ae mitinare i Argentina Buenos Aires Mition are i Maeao, e korea aei bwa kanga mwakoronana reta, e korea: “I ataia bwa e maiu Iesu Kristo, ao ibukina bwa E maiu, ngaira ni kabane, ni ikotaki ma Jason ae tangiraki iroura, e na manga maiu riki. . . . Ti kona ni karekea te karau-nano n ataakin raoi ae ti a tia ni bane ni kabaeki bwa te utu ae akea tokina. . . . Ngkana ti karaoa ara kabanea ni kona ni ongeaba ao ni karaoa ae tamaroa riki n te maiu aei, ti na

[manga] nooria.” E reitia, “[Te] korboki ae tabu are I a kaman tangiria e a kabououaki nanona ao kakaawaki-na n te tai aei . . . [Man] Te Kaotioti Mwakoro 21, kibuna 4: ‘E na kabane rannimata te Atua ni kaoi mai mataia ao e na akea riki te mate, ao e na akea te nanokaawaki, ke te tang, ke te mra-ki: bwa a mauna nako bwaai rimoa.’

Tariu ao mwaanei aika kam tangiraki, n ara tai aika rangi ni kanano-kaawaki, ti kona ni karekea te rau ae korakora man ana taeka te anera ni moaningabong te Itita arei: “Akea ikai: bwa e a tia n uti.”¹⁷

E a uti! E a uti!

Ti na taekinna ngkai.

E inaomata man te mate;

Kaain aonaaba kukurei.

Ti a bon inaomata,

*N tokanikain Iesu!*¹⁸

Ngkai temanna mai ibuakoia ana tia kokoaua iaon te aba n te bong aei, Taabatin te Itita ae mimitong aei, I taekina aio bwa e bon koaua, n arana ae tabu—ao n aran Iesu Kristo, ara Tia Kamaiu—Amen.

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Robert Louis Stevenson, “Requiem,” in An Anthology of Modern Verse, ed. A. Methuen (1921), 208.
2. James E. Talmage, Jesus the Christ, 3rd ed. (1916), 20.
3. Iobi 14:14
4. Tara Karikan bwaa 1:1–27.
5. Tara Iobi 38:7.
6. Ruka 2:52.
7. Makuri 10:38.
8. Doctrine ao Covenants 19:18
9. Ruka 23:21.
10. Ruka 23:34.
11. Ruka 23:46.
12. Ruka 24:5–6.
13. 1 Korinto 15:21–22.
14. Doctrine ao Covenants 76:22–23.
15. Ioane 11:25.
16. Ioane 14:27.
17. Mataio 28:6.
18. “E a Ut!” Anene n Taromauri nambwa 199.

Reirei ibukin Ara Tai

Nakoanibonga ae Merekiteraka ao Botaki n Aine aia reirei n te kaaua n Tabati e na kaineti ma “Reirei ibukin Ara Tai.” Ni katoa reirei e kona ni katauraoaki man teuana ke e mwaiti riki taetae ake a anga n te kabanea ni maungatabu ni kabuta. Beretitenti n titeiki ao mwakoro a kona n rinea bwa te taetae raa ae e na kabonganaaki, ke a kona n anga te tibwanga nakon te bitiobi ao beretitenti ni mwaanga. Taan kairiri a na katereterea boonganang te Nakoanibonga ae te Merekiteraka irovia mwaane ao te Botaki n Aine irovia aine ni kamatebwia te taetae ae tii teuana n te Tabati anne.

Naake a ira te kaaua n reirei n Taabati a kaungaaki bwa a na kamatebwia ao ni uotii nakon te kiraati te maekatiin are e koreaki inanona kanoan te kabanea ni maungatabu ni kabuta.

Iango ibukin Katauraoan te Reirei man (taian) Taetae

Tataro bwa e na raoniko te Tamnei ae Raori n am tai ni kamatebwai ao

n angareirei iaon taian taetae. Kona bae ni kaririaki ni katauraoa te reirei ni kabonganai bwaain reirei tabeua, ma taian taetae n te maungatabu a kariaiakaki n te karikiram. Tabem bwa kona buokiia tabeman n reiakina ao ni maiuakina te euangkerio are e taekinaki n te kabanea ni maroro n te maungatabu n te Ekaretia.

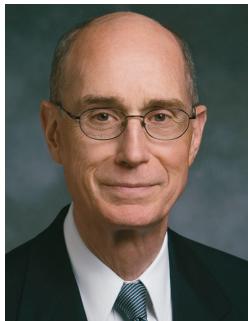
Manga rinanon taian taetae, ni kakaai tuua ao reirei ake a bootau ma kainnanoia kaain te kiraati. Kakaai naba karaki, rongorongo man booki aika a tabu, ao kibuntaea man taian taetae are e na buokiko n reirei koaua aikai.

Karaoa am babaaire bwa kona kanga n anga reirei iaon tuua ao reirei. Am babaaire e riai ni karinaki titiraki ake e na buokiia kaain te kiraati:

- Kakaei iaon tuua ao reirei n (taian) taetae.
- Iangoi nanoia.
- Tibwaua te oota, iango, bwaai ake a tia n rinanoaki, ao kakoaua.
- Kabonganai reirei ao tuua aikai inanon maiuia.

NAMWAKAINA	KAAUA N-TAABATI BWAIN N REIREI
Meei 2010– Okitobwa 2010	Taetae ake a boretiaki ni Meei 2010 Riaona*
Nobembwa 2010– Eberi 2011	Taetae ake a boretiaki n Nobembwa 2010 Riaona*

*Taetae aikai a tauraoi (n taetae aika a mwaiti) n maungatabu.lds.org

Iroun Beretitenti Henry B. Eyring

Moan Kauntira n te Moan Beretitentii

Buokiia ni Kawaia n Okira Mweengaia

Ti buokiia natin te Atua n ae tamaroa man katauraaoan kawai ni karekea te onimaki iroun Iesu Kristo ao Ana Euangkerio are e manga kaokaki ngkai a kairake.

Tariu ao mwaneu, Tamara are i Karawa e tangiriira ao e kainnanoira ni buokiia Natina n tamnei ni manga okiria nakon mweengana. I taetae n te bong aei ibukiia kairake inanon ana Ekaretia ae Koaua ao ni waaki inanon te kawai ae eti man irariki n oki nakon mweengaia i karawa. E tangiriia bwa e na moantaa n reke te korakora n te maiu n tamnei n tiku inanon te kawai. Ao E kainanoi ara ibuobuoki ni kaochia nakon te kawai bwa mwiina a mwaninganako

Bon te bitiobi ngai ae kairake ngke I a moanna n nooria raoi bwa bukin tera ngkai te Uea e tangiriira ni kamatoiaia natina ngkai a kairake ao ni waekoa ni kamaiuia. N na karakina nakoimi te karaki teuana n rongorongan te aomata are e tei

ibukiia aika a mwaiti ake I a tia ni kaita ni buokiia inanon ririki.

E tekateka ni kaitaraai neiei n ana teetike te bitiobi. E karakina maiuna nakoio. E a tia ni bwabetitoaki ao ni kamatoaaki bwa kaain te Ekaretia ngke waniua ana ririki. Akea te rannimata i matana ngke e warewarekia ae raka iaon 20 te ririki ake imwiina, ma iai te nanokaawaki ni bwanaana. E taku bwa te bwaka e birimwaaka n rikirake man ana rinerine ni irekereke ma are e iangoia ibukin kakuku-reiaia aomata. E a tabe n urui tuua ake a tara n aki rangi ni kakaawaki.

E moan namakinna neiei te nano-kaawaki ao teutana te namakin ibu-kin te bure. Ma te reitaki ma raraona e karekea te namakin ae e boou n namakinan te tatangiraki, ai ngaia are nanona ni kan raira nanona e

tara n aki rangi ni kakaawaki. Ngkai kakaawakin tuua ake e urui a rikirake, te mii n te mweenga ae kakukurei ae akea tokina e a tabe ni mauna nako.

E tekateka ni kaitaraai n te bwai ae aranaki bwa te kainnano ae korkora. E tangiria bwa n na kamaiua man a na kainikamwane te bure are e kunea ni kabaeaki iai. Ma bon tii teuana kawaina bwa e na kamwakura ana onimaki iroun Iesu Kristo, ni karekea te uruaki n nano, n raira na-nona, ao ni kaitiakaki, bitaki, ao ni kakorakora rinanon ana Mwakuri ni Kamaiu te Uea. I kaota au koaua na-koina bwa e bon konaa. Ao e kona, e bon rangi ni kanganga nakoina are e na kaman kamwakura ana onimaki mai imwaaina inanon maiuna ni mwanangana n okira mweengen te Atua ngke e moan mwaninganako.

Ngaia are ti buokiia natin te Atua n ae tamaroa riki man karekean kawai ni karekea te onimaki iroun Iesu Kristo ao Ana Euangkerio are e a manga kaokaki inanon maiua ni kairake. Ao imwiina ti riai ni buokiia ni waekoa ni kakorakora aia onimaki arei imwaain ae kerikaaki korakorana ngkana a tiba nako man te kawai.

Ngaia are ngai ma ngkoe ti kantaninga reken te ibuobuoki ae teimatoa ni buokiia taan mwananga ibuakoia natin te Atua. Te Tia Kamaiu e tuangiira bukina ngkai ti riai ngke E kabwarabwara kakamakun te mwananga n oki nakon mweengana ibu-kiia ni kabane natin te Atua n tamnei rinanon te mabubu are te bure ao Tatani are e karikia:

“Kam na rinnako man te mataroa ae eti; bwa e raababa te mataroa, ao e

raababa te kawai, are e kaineti nakon te mate, ao a mwaiti ake a na rin iai;

“Ao ibukina bwa e eti te mataroa, ao e wariki te kawai, are e kaineti nakon te maiu, ao bon ti tabeman ake ana kunea.”¹

E a kaman noora kainanoia Natina, Tamara ae tangira are i Karawa e katuka te kaeiti aoi taan kamaiu iaon kawaia. E kanakoa Natina, Iesu Kristo, ni katauraoa te kawai ae mano mani kona n noraki. E wetea Ana burabeti n taai aikai bwa Beretitenti Thomas S. Monson. Ngke te kairake Beretitenti Monson e rei-rei tiaki ti te tiku iaon te kawai ae ee-ti ma aron naba kamaiuaia naake a tia ni kairaki inanon te rawaawata.

Tamara are i Karawa e a tia ni kata-beira nakon taabo aika a kakaokoro ni kakorakoraia ao, ngkana e kainna-noaki, ni kairii kawaia taan mwanga-naga nakon te kamanoaki. Katabeara ae moan te kakaawaki ao ni korakora bon inanon te utu. A bon rangin ka-kaawaki ibukina ngkai te utu iai ana tai ni moan kawaakii maiuia natii ni kateimatoai waeia iaon te kawai n oki nakon te mweenga. Kaaro, taari ao mwaane, tiibu, ai tiina, ao ai tama a karaoi kairiiri aika korakora ao taan kamaeu n reita te tangira n aron rikian te utu.

Iai raoiroina irouia utu ni moan maiuia ataei imwaain waniua te ririki. N ririki ni katanaki akanne, ibukin ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo, Taatan e aki kona ni kabongana te mabubu n te roo ni karabai kawai n okira te mweenga. Inanon ririki aika a kakawaki akanne te Uea e buokiia utu man weteakiia taan mwakuri ni Moanrinan bwa ana ibuobuoki ni kakorakoraia ataei n te maiu n tam-nei. E anganiiia naba taan taua te

Nakoanibonga ae te Aaron bwa ana anga te toa. Inanon tataro n toa akanne, ataei a ongo te berita bwa n te bongina a na karekea te Tamnei ae Raoiroi bwa te tia kairiri ngkana a ongotaeka nakon ana tua nako te Atua. Ao n tokina, a tauraoi n totokoi karirii ngkana a roko ao imwiina, n taai aika ana roko, a na kona n nako ni kamaiua tabeman.

A mwaiti bitiobi n te Ekaretia aika a kaungaaki nanoia ni weteia aoma-ta aika moan te korakora ni uoote bwa a na mwakuri ma ataei n tatabe-maniia n te Moanrinan. A ataia bwa ngkana ataei a kakorakoraaki ma te onimaki ae koaua, a na bon bae ni kainnanaa kamaiuaia ngkana ai te-bwitabun aia ririki. A ataia bwa te maiu n tamnei are e korakora aana e kona ni karekea te kaokoro ina-non bongin maiuia.

Ti kona ni bane ni ibuobuoki. Tibuaine, tibumwane, ao kaain te aro n tatabemaniia ake a ataa te ataei ae kona ni ibuobuoki. E aki kanta-ninga te wewete ae karoaki raoi n te Moanrinan. Ke tao e katautauaki nakon te ririki. Temanna te aine, n te roro ni kairake, e riki bwa kaain te baba ni kabuta n te Moanrinan are e buokia ni karaoa te CTR motoo.

E aki kona ni kua ni buokiia ataei. E reirei n te Moanrinan n ana uoote, bon man oin ana bubuti, ni karokoa are a kan koro 90 ana ririki. Ataei aika a uarereke a kona n namakina ana tangira ibukiia. A noora ana banna ni katoto. A reiakinna mai irouna tuua aika a bebete n ana euangkerio Iesu Kristo. Ao iaon bwaai ni kaba-ne, ibukin ana banna ni katoto a rei-reiaki bwa a na kona n namakina ao ni kinaa te Tamnei ae Raoiroi. Ao ngke a karaoa anne, a nako raoi aron

kawaia nakon te onimaki n totokoi kariiri. A ana bon uarereke kainano-an te kan kamaiuaki ao ana tauraoi n nako ni kamauia tabeman.

I reiakina mwaakan te onimaki ae bebete inanon te tataro ao n te Tamnei ae Raoiroi ngke a uarereke natira. Natira temwane ae te kario-moa e bon tuai ni bwabetitoaki. Ana karo, tan tia reirei n te Moanrinan ao kaain te nakoanibonga are a tia ni kataia ni buokia bwa e na kona n namakina ao ni kina te Tamnei ao n ataa bwa e kanga aron karekean Ana ibuobuoki.

N te bwakantaaei teuana kainabau e nako n nikira natira aei ni mweengan te aine are e reireinna ni ware-ware. Ara baaire bwa N na anaia iaon kawaiu n okira te reirei.

E moantaaei ni bane ana reirei n aron are ti kantanningaia. E onimaki-na i bon irouna bwa e ataa te kawai n okira mweengana. Ngaia are e a waaki n rianna. E taku imwiina bwa iai ana onimaki ae bwanin ao e tangira te iango are e na mwananga n tingaia. Imwiina ngke e a tia ni kabanea te itera ni maaire (0.8 km), e a moanna n roo. E a moanna n namakinna bwa e bon teimatoa naba n raroa man mweengana.

E kona n uringnga bwa tauran kaa ngke a buti irarikina a bon mabubu man ranimatana. E namakina ae kanga aiaron te teei ae uarereke, ai tiaiki te teinimwaane ae iai ana onimaki are e a kona n rianna n ti ngaia n oki nakon mweengana. E a ataa bwa e kainnanaa te ibuobuoki. Imwiina e roko uringan te bwai teuana. E ataa bwa e na riai n tataro. Ai ngaia are e a kitana te kawai ao e a kainetii tabeua aroka are e kuri ka-nganga noorakiia n te roo. E kunea

te tabo are e a katorobubua iai.

Ribuakon aroka e kona n ongo te bwanaa are e roko ni kainetia. Uoman aomata aika kairake a ongo tangina. Ngke a kawaria, a taku, “Ti kona ni buokiko?” Rinanon ranimata e tuangia are e a bua ao e tangiria n oki nakon mweengana. A titirakinna ngkana e ataa ana tareboon n ana auti ke te tabo are e me na iai. E bon aki. A titiraki ngkana e ataa arana. E bon ataa anne. A kairia nakon te tabo ae uakaan ma are a maeka iai. A kunea aran ara utu n te boki n tareboon.

Ngke e roko irou te tareboon, I kawaekoa nakon te tabo ni kamaiu, te kakukurei bwa aomata aika a nanoanga a tia ni katauraoaki inanon kawaina n okira mwengana. Ao I a tia n rangi ni kukurei bwa e a tia n reireinaki n tataro ma te onimaki bwa e na bon reke buokana ngkana e bua. Te onimaki anne e a tia ni kairia nakon te kamanoaki ao e kairia riki taan kamaiu ni mwaitin te tai nakon are e kona ni wareki.

Te Uea e a tia ni katauraoa te kamaiu ao taan kamaiu ni Ueana. Ni wanawanana e a tia te Uea n anai nanoia Ana toro ni katauraoi tabeua kawai aika a rangin kakai ni kakorakora ao ni katauraoia taan kamaiu aika tamaraoa ngkai ti rinanon te riri ki ni kairake aika tebwitabun.

Ko kinai uoua burokuraem aika a kakai are e katauraoi te Uea. Teuana, ibukiia kairake n ataeinnaine, are e aranaki bwa Rikirakem Ibon Iroum. Are teuana, ibukiia ake a ttau te Nakoanibonga ae te Aaron, are aranaki bwa te Beku nakon te Atua. Ti kaungaia kairake n te roro ae tabe n rikirake n noori aia konabwai n teirake nakon te bwai are e

kantaningaia te Uea mai iroura bwa tina buokiia. Ao ngkai ana onimaki te Ekaretia nakon taai aika a na roko a onimakinaki iai, ti riai ni bane n tabe iai.

Uoua burokuraem aika a tia ni kamaroaki, ma aia kantaninga e tiku n aki bitaki. Beretitenti Monsoon e katikua ni kangai: ti riai n “reiakina te bwai ae ti riai n reiakina, karaoa te bwai ae ti riai ni karaoia, ao n riki bwa te bwai ae ti riai n riki iai.”²

Te boki ae Rikirakem I bon Iroum ibukiia kairake n ataeinnaine e karaoaki ibukin te kantaninga ae itiaki ibukiia: “Te burokuraem ae Rikirakem I bon Iroum e kabongana te kawanua ni kakawakiia Kairake n Ataeinnaine n kabwanina otaia bwa antai ngaia, bukin tera ngkai a roko iaon te aba, ao tera ae a riai ni karaoia ngkai natin te Atua te aine ni katauraoi nakon te bong are kona nako iai ni karaoa am berita ae tabu n te tembora.”

E teimatoa n taekinaki bwa kairake n ataeinnaine a na “karaoi motinnano, karaoi nanoia, ao n ribootina rikirakem nakoia kaaro ke taan kairiri.” E berita naba bwa “te baeten are ko kateia ngkai ko mwakuri iaon Rikirakem I bon Iroum—n aron te tataro, kamatebwaian koroboki aika a tabu, kairan te taromauri, ao kawaninan te tienoo—e na riki bwa anuam ni katoa bong. Anua aikai ana kakorakora am onimaki ao ni buokiko n reiakina ae tamaraoa inanon maium.”³

Te burokuraem ae te Beku nakon te Atua ibukiia kairake n ataeinmwane n te Nakoanibonga ae te Aaron e a tia ni kakorakoraaki ao ni kamatoaki raoi. E na bane inanon teuana te boki ibukiia ni kabane nakoa ake teniuia n te Nakoanibonga ae te Aaron.

Kairake n ataeinmwane ao aia tia kairiri a na karekea te katoto n te boki ae boou aei. Bon te bwai ni mwakuri ae kakai. E na kakorakorai aia koaua kairake n ataeinmwane ao aia reitaki ma te Atua. E na buokiia n reiakina ao n tangiria ni kakoroi bukin mwiokoia n te nakoanibonga. E na kakorakora aia reitaki ma aia karo, imarenaia kaain te kooram, ao aia tia kairiri.

Burokuraem aika uoua aikai a katuka te mwioko ae korakora iaon aia konabwai kairake I bon irouia. A kaoaki bwa a na reiakinii ao ni karaoi bwaai ake a kona ni kakaewenako nakon temanna ma temanna. Ngkana I kauringa aron kairakeu, I aki uringa aron te kataaki. O, n tabetai I kona ni kateaki nakon kataaki akanne, ma bon tii ngkai ao rimwi. Burokuraem aikai a kantaningaia n tainako, te mwakuri korakora, ao rikiraken te atatai ao rinanoan te maiu n tamnei inanon ririki.

N au ururing I ataia bwa kanoan booki aikai a tei bwa rabwata n onimakin te Uea n te roro ae tabe n rikirake ao inanora ngaira ake ti tangiriia. Ao I a tia n noori kakoaua bwa te onimaki e mwaneaua raoi.

Ni mwamwanangau I tararuai kooram n te Nakoanibonga n te Aaron bwa a na kakawakuri. I a tia n noori kairake n ataeinmwane n toui mwiin are a reiakina, karaoi babaiare ake e tangiria mai irouia te Atua, imwiina a otinako ni karaoi bwaai ake a kabaeaki ni karaoi ao ni tibwaia ma tabeman aron bitakiia n te maiu n tamnei. Ao ngke I matak mani kakauongo, e tabe ni mataata bwa kaaro, tiina, taan kairiiri, rao, ao bon kaain rarikira n te bootaki n taromauri a riingaki n te Tamnei ngke a ongo bwa

kairake a kakoaua aron are a atia ni kakorakoraaki iai. Kairake a tabekaki rake ngke a kaoti aia koaua, ai aroia naba naake a kataia ni buokiia n rikirake.

Aia burokuraem Kairake n Ataeinnaine iai inanona te baeten naba ae kakai ni karikirakean te maiu n tamnei inanoia kairake n ataeinnaine ao n anganiira ara tai ni ibuobuoki. Rikirakem I Bon Iroum e buokiia kairake n ataeinnaine ni karekei otenanti man te tembora. A buokaki man aia banna ni katotoo tiina, tiibuaine, ao aine ake a kororaoi n tatabemaniia ake a otabwani-niaki inanon te Ekaretia. I a tia n nooria kaaro bwa a kanga ni buoka natia te aine ni kakoroi bukin a na kouru ao miina man kinaakin ao a na kakaitau ibukin bwaai aika a raroai ake e karaoi.

Ai tibwa tabeua te bong n nako I matakukina te tina n tei ma natina te kairake n ataeinnaine ngke a karekeia te kinaaki ni uaia n tia n riki bwa banna ni katoto aika a rianako n aroia n aine. Ao ngke a tibwaia ma ngai tera are e reke irouia, I namakina ana kariaia te uea ao ni kaunga ibukira ni kabane.

Man ara ibuobuoki ni kabane ake ti anganiia kairake n aomata aikai, te kantaninga ae korakora bwa a na namakina ae iai onimakinara irouia bwa a toua raoi te kawai n oki nakon mweengan te Atua ao a bon kona n roko iai. Ao ti karaoa te kabanea n tamaroa man raonakiia. Ibukina bwa te kawai e katati n tabetai ao n

tabetai e kiriatiibu, a na kona n namakina te bwarannano n taai tabetai ao ni kona ni bwaka. A kona n tabetai n reke te nanououa n taekan tokin kawaia ao ni manga kakaii bwai aika a aki rangi ni boongana n aia kouru. Burokuraem aika a kaunganano aikai a kona ni kakoroaki nanoia ibukina bwa a na bon kairiia kairake ni kaoia ao ni karekea a na iraorao te Tamnei ae Raoiroi.

Te maroro ae tamaroa ibukira bwa tina anganiia kairake bwa a na kona n oki rikaaki nakon Tamara are I Karawa tii ngkana a kairaki ao ni kaetaki iroun Tamnein te Atua. Ngaia are ngkana ti wanawana, tina kaungaia, karaorioa, ao ni kabwarabwarai bwaai ni kabane ake a na kona iai ni kaoa ana iraorao te Tamnei ae Raoiroi. Ngkana a tibwaua ma ngaira te bwai are a karaoi ao a namakinna, ti riai I bon iroura n tau ibukin karekean a na iraorao te Tamnei. Ngkanne tina namakinna n ara kakaitau ao ni moangarera ibukin ana kariaia te Atua. Ao ngkana ti namakina riain anganakiia te maroro ni kaetieti, a na namakina ara tangira ao ana tangira te Atua inanona, tiaki te takutaku ao te totoko, are e kona ni kariaia Taatan ni kairiia nakon ae raroa.

Te banna ni katoto ae a rangi ni kainnanoia mai iroura bon karaoan are a riai ni karaoia. Ti riai n tataro ibukin te bwai n tangira n te Tamnei. Ti riai ni iangoi raoi nanon koroboki aika a tabu ao n aia taeka burabeti aika a maiu. Ti riai ni karaoi babaaire

ake tiaiki ti ake ti tangirii ma bon tuua. Ao imwiina ti riai ni kaawakin ara berita ma te Uea. Ao ti riai n tabekiia tabeman man tibwauaan kababwaia n te Mwakuri ni kamaiu are e a tia n roko inanon maiura.

Ao ti riai ni kaotii inanon maiura te kakaonimaki ae teimatoa are e kantaningaia te Uea mai irouia. Ngkai ti karaoa aei, tina buokiia n namakina man ana kakoaua te Tamnei bwa ngkana a teimatoa, a na ongo ana taeka te Tia Kamaiu ae tangira ao Tamara are I Karawa: “E raoiroi, te toro ae ko raoiroi ae ko kakaonimaki: ko kakaonimaki nakoni baika a karako, N na karaoiko ba te mata-niwii iaon baika bat: ko na rin I nannoni kimareirein am uea.”⁴

I kakoaua bwa te Uea e tangiriko ao natin te Atua n tatabemaniia. Aio Aban Ueana, are e kaokaki ma kingin te nakoanibonga rinanon te Burabeti ae Iotebwa Timiti. Thomas S. Monson bon ana burabeti te Uea n te bong aei. I berita nakoimi n tatabemani ngkami, bwa ngkana kam irii kawai inanon aio, ana Ekaretia ni koaua Iesu Kristo, bwa ara kairake ao ngaira ake ti buokiia man tangiriia ti konia ni kamanoa rokoia ni mweengara ma Tamara are I Karawa ao te Tia Kamaiu ni maeka n utu ao inanon te kukurei n aki toki. N aran Iesu Kristo, amen.

BWAII AIKA A NA TARAAKI

- 1 3 Nibwaai 14:13–14.
2. Thomas S. Monson, “To Learn, to Do, to Be,” Liahona, Nobembwa 2008, 67.
3. Kairake n Ataeinnaine Rikirakem I Bon Iroum (boki ae uarereke, 2009), 6.
4. Mataio 25:21.